

Lausunto

12.11.2025

VN/26120/2023
VN/26120/2023-TEM-128

Oikeusministeriö
kirjaamo.om@gov.fi

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta koskien hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämistä tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla.

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi tietosuojalakia (1050/2018) ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018, rikosasioiden tietosuojalaki). Ehdotetuilla muutoksilla mahdollistettaisiin hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen viranomaisille ja julkishallinnon elimille tietosuoja-asetuksen ja rikosasioiden tietosuojalain säännösten rikkomisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta ja esittää lausuntopyynnön kohtaan 3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta seuraavaa.

Viranomaiselle asetettavan uuden hallinnollisen sanktion tarkoituksenmukaisuus ja vaikuttavuus osana seuraamusjärjestelmän muodostamaa kokonaisuutta herättää edelleen kysymyksiä ja tarvetta kriittiseen arviointiin. Miten perustellaan se, että samasta rikkeestä viranomainen voi joutua organisaationa hallinnollisen seuraamusmaksun kohteeksi, virkamies rikosoikeudelliseen virkavastuuseen ja lisäksi viranomainen ja virkamies yhteisvastuullisesti vahingonkorvausvastuuseen. Entä johtaako tietosuoja-asetuksen osalta valittava ratkaisu siihen, että myös muilla sektorilainsäädännön alueilla valitaan vastaava ratkaisu hallinnollisen lisäsanktion käyttöönotosta julkiselle sektorille. Miten perustellaan se, että laiminlyönti tai rike joissakin viranomaisen lakisääteisissä tehtävissä ja virkavelvollisuuksien toteuttamisessa on rangaistavampaa kuin muissa?

Hallinnollinen seuraamusmaksu maksetaan valtion rahoista, maksu tuloutuu valtiolle ja lakisääteisen viranomaistoiminnan rahoitus tulee samoista rahoista. Kyseessä on valtiontaloudellisesti epätarkoituksenmukainen prosessi, etenkin kun viranomaisen lakisääteisten tehtävien rahoitus on joka tapauksessa turvattava ja viranomaisen muu sopeutusvara on tuottavuusleikkauksilla minimoitu. Taloudellista riskiä julkiselle sektorille kokonaisuutena ei tule, mutta riski kohdistuu konkreettisesti viranomaisen toiminnan suunnitteluun sekä hallinnon asiakkaiden saamaan palveluun. Riski kohdentuu myös viranomaisten kesken varsin eri tavoin johtuen toimintojen sisällöstä. TEM hallinnonalan toimijoista esimerkiksi KEHA vastaa useamman viranomaisen puolesta tietojen käsittelystä ja rekisterinpitäjyydestä ja kantaa "kokoaan suurempaa" seuraamusriskiä.

Osalla valtion toimijoista, esimerkiksi valtion omistamilla yhtiöillä voi olla sekä julkista hallinto-tehtävää, mutta myös muita tehtäviä (esim. Finnvera Oyj:ssä kaikki rahoitustehtävät ovat julkista hallintotehtävää, mutta henkilöstö- tai taloushallinto eivät ole julkista hallintotehtävää). Esityksen mukaisesti jatkossa julkista hallintotehtävää hoitavien osalta seuraamusmaksulle olisi katto, mutta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

osalle toimijoista tai niiden toiminnoista ei olisi. Tulkintaa selkeyttäisi, jos kaikki valtion 100 %:sti omistamat toimijat olisivat kokonaisuudessaan saman rajauksen piirissä (vastaavasti kuin julkista hallintotehtävää hoitavat).

Henkilöstö- ja hallintojohtaja

Heidi Nummela

Erityisasiantuntija

Miia Lehmus-Niemi

VN/26120/2023-TEM-128

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: